

De la salariul brut la cel real: cum modelează schimbările fiscale din 2025 viața tinerilor angajați din România

Autor: Geanina Ciorăță, Senior Manager, People Advisory Services, EY România

Odată cu începutul noului an universitar, tot mai mulți tineri vor căuta un loc de muncă, fie pentru a-și acoperi cheltuielile, fie pentru a câștiga experiență profesională încă din timpul studiilor.

Însă, pentru mulți tineri români care intră pe piața muncii în 2025, această emoție este acum însoțită de o nouă realitate: un peisaj fiscal aflat în plină schimbare, care influențează direct cât rămâne efectiv în buzunar la final de lună.

Reformele recente au remodelat sistemul de taxe din România – de la deduceri personale și contribuții de sănătate, până la eliminarea facilităților din anumite sectoare. Rezultatul? Tinerii profesioniști trebuie să navigheze printr-un amestec complex de reguli care pot face diferența dintre a se simți sprijiniți sau copleșiți de fiscalitate.

Un avantaj pentru cei mai tineri angajați

Potrivit [raportului „Situația tinerilor în Uniunea Europeană”](#) pentru anul 2024, publicat de Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură, în perioada 2022–2023, România a înregistrat cea mai ridicată rată a tinerilor NEET (care nu lucrează, nu studiază și nu urmează programe de formare) din Uniunea Europeană, ajungând la 19%, în creștere față de 2019.

Media UE este de aproximativ 11%. În același timp, România se numără printre puținele state membre unde rata șomajului în rândul tinerilor (15–29 ani) a crescut, contrar tendinței generale. De asemenea, doar 40% dintre tinerii români sunt activi pe piața muncii, ceea ce plasează țara printre ultimele din UE la acest indicator.

Pentru a încuraja participarea tinerilor pe piața muncii, printre altele, a fost introdusă în 2022 o deducere personală specială pentru angajații sub 26 de ani.

Astfel, tinerii salariați pot beneficia acum de:

- 15% din salariul minim brut deductibil în fiecare lună, atât timp cât salariul nu depășește 6.050 RON pe lună
- Plus 300 RON pe lună, neimpozabili și fără contribuții sociale (indiferent de vârstă), atât timp cât salariul brut în baza unui contract individual de muncă nu depășește 4.300 RON pe lună.

Pentru un absolvent care își începe cariera cu un salariu modest, acest mecanism poate însemna câteva sute de lei în plus la salariul net, lună de lună.

Această măsură arată că există o recunoaștere a presiunilor financiare cu care se confruntă tinerii la început de drum. Totuși, impactul său este limitat, deoarece pragul de salariu este relativ scăzut, iar în domenii precum IT sau financiar, salariile inițiale pot depăși rapid acest nivel.

Creșterea salariului minim: mai mulți bani, dar și noi provocări

Începând cu anul 2025, salariul minim brut a crescut la 4.050 RON, ca parte a efortului guvernului de a sprijini persoanele cu venituri mici și de a ține pasul cu inflația.

Pentru tinerii angajați în domenii precum retail, horeca sau servicii, această creștere se traduce într-un venit net ceva

mai mare. De asemenea, salariul minim mai ridicat extinde ușor aria celor care pot beneficia de deducerea specială pentru tineri.

Pe de altă parte, pentru angajatori, creșterea salariului minim înseamnă costuri mai mari cu forța de muncă, ceea ce poate duce la reticență în angajări sau la preferința pentru contracte pe termen scurt.

Sfârșitul facilităților fiscale pe sectoare

Timp de peste un deceniu, anumite sectoare – precum IT-ul, construcțiile și agricultura – au oferit beneficii fiscale consistente. Aceste industrii au atras tineri profesioniști nu doar prin oportunitățile de carieră, ci și prin salariile nete mai mari, datorate scutirii de impozit pe venit și contribuțiilor sociale reduse.

Începând cu ianuarie 2025, aceste facilități au fost eliminate complet.

Astfel, un tânăr programator sau un ucenic în construcții plătește acum aceleași taxe ca toți ceilalți salariați:

- 10% impozit pe venit
- 25% CAS (pensii)
- 10% CASS (sănătate).

Pentru un programator junior cu un salariu brut de 6.000 RON, această schimbare poate însemna peste 600 RON mai puțin la salariul net comparativ cu anul trecut.

Această modificare bruscă a stârnit nemulțumiri, mai ales în rândul tinerilor din IT, un sector competitiv la nivel European, care și-au făcut planurile în funcție de salariul net estimat.

Venituri pasive și criptomonede: o nouă sursă de impozitare pentru tineri

Tot mai mulți tineri nu se limitează doar la veniturile din salarii. Într-o economie digitală, mulți dintre ei explorează surse alternative de câștig, precum:

- tranzacții cu criptomonede
- investiții pe piețe internaționale
- platforme de freelancing și conținut digital.

În special criptomonedele au devenit o zonă atractivă pentru tineri, care le văd ca pe o oportunitate de a-și crește veniturile pe termen lung.

Până acum, aceste câștiguri erau impozitate cu 10%, ca venituri din alte surse. Însă, potrivit proiectului de modificare a Codului Fiscal, aflat în prezent în dezbatere publică, începând cu 1 ianuarie 2026, cota de impozit ar putea crește la 16%.

Această modificare vine într-un context deja încărcat de schimbări, reprezentând încă un exemplu de lipsă de predictibilitate fiscală.

Ce urmează pentru tineri

România traversează o perioadă de schimbări fiscale accelerate. Pentru tinerii aflați la început de drum, acest lucru poate însemna:

- provocări în planificarea financiară
- migrație mai mare către alte țări cu regimuri fiscale mai prietenoase
- dar și o mai bună informare, pe măsură ce aceștia devin mai atenți la impactul taxelor asupra veniturilor lor.

În timp ce autoritățile promit că aceste reforme vor aduce mai multă echitate și sustenabilitate pe termen lung, tinerii rămân cu întrebarea imediată: „Cât îmi rămâne, de fapt, în mână la final de lună?”

DOBRINESCU DOBREV recrutează un Avocat definitiv cu experiență de minimum 5 ani în avocatura de business, pentru o colaborare full-time

CINE SUNTEM NOI:

Poate știi despre noi ce știe toată lumea: că suntem o reputată societate de avocați specializată în consultanță și litigii fiscale și că am fost premiați de-a lungul anilor pentru rezultatele noastre profesionale. Așa este. Dar lucrurile care ne definesc cu adevărat, și care sperăm că te vor convinge să ni te alături, sunt acestea:

- Suntem pasionați de ceea ce facem (până într-acolo încât unii dintre noi afirmă că „iubesc TVA-ul” – da, o alăturare de concepte inedită 😊).
- Ne place să învățăm continuu, să gândim și să identificăm soluții creative.
- Ne place inteligența artificială, o vedem ca pe un instrument util, dar punem un și mai mare preț pe inteligența naturală.
- Nu ne plac superficialitatea și mentalitatea „Merge și așa”.
- Ne place să ne exprimăm liber și onest opiniile, și credem că punctele de vedere și perspectivele diferite

conduc la cele mai bune și inovative rezultate.

- Ne place să stăm uneori seara cu toții la un pahar de vorbă la noi pe terasă.
- Pe scurt: Suntem un loc unde ne distrăm în timp ce muncim foarte serios !

CUM TREBUIE SĂ FII TU:

- Să fii avocat definitiv și să ai minimum 5 ani de experiență în consultanța de business și în reprezentarea în instanță (dacă ai și experiență în litigii fiscale, ar fi senzațional).
- Să ai cunoștințe solide de drept civil, comercial, drept societar și procedură civilă (evident, ne-ar plăcea să știi și drept fiscal, însă, cum nimeni nu s-a născut învățat, ne dorim de la tine în primul rând să ai disponibilitatea de a asimila cunoștințe și domenii noi).
- Să știi impecabil limba română, pentru că o virgulă (sau lipsa ei) poate costa milioane, dar să te exprimi și să scrii bine și în engleză.
- Să ai logică, acuratețe și claritate în exprimarea ideilor și în redactarea documentelor.
- Să poți explica într-un mod simplu și accesibil concepte și spețe complicate.
- Să fii organizat(ă) și atent(ă) la detalii.

Și, foarte important:

- Să ai o atitudine și o mentalitate pozitive (sau „a can-do attitude”, dacă preferi – ce vrem să spunem este

că „Atitudinea contează”).

- Deloc în ultimul rând, să ai un simț dezvoltat al umorului – noi nu concepem viața fără el!

CE VEI FACE LA NOI:

- Vei oferi consultanță juridică clienților din diverse industrii.
- Vei reprezenta clienții în fața unor instituții și autorități publice și vei face formalitățile specifice necesare .
- Vei reprezenta clienții în instanță (ocazional și la instanțe din țară, motiv pentru care trebuie să ai permis de conducere).
- Vei lucra în principal de la birou, în program full-time, dar vei avea și posibilitatea de a lucra de acasă când activitatea permite sau când ai nevoie.

CE OFERIM NOI:

- O atmosferă de lucru relaxată, bazată pe respect, integritate și echilibru și...da, umor.
- Clienți, proiecte și dosare variate, complexe și provocatoare, care îți vor stimula gândirea și te vor ajuta și la CV.
- Sediul amplasat central și ușor accesibil.
- Onorariu care să stimuleze implicarea și performanța profesională pentru că, oricât de bine te vei simți la noi, știm că banii sunt, și ei, importanți.

Dacă ți se pare că ne potrivim, trimite-ne un Curriculum Vitae

la adresa luisiana@dobrinescudobrev.ro până la data de 15 octombrie 2025.

Chestiunea TVA: Nesolicitarea sau solicitarea tardivă a codului de înregistrare în scopuri de TVA după depășirea plafonului de scutire pentru întreprinderi mici

Autor: Alin Lazăr, Tax Manager la Biriș Goran

În contextul modificărilor recent introduse prin OG 22/2025 (cu aplicabilitate de la 1 septembrie 2025) cu privire la regimul de scutire de TVA pentru întreprinderile mici, au fost incluse prevederi specifice pentru situațiile în care nu s-a cerut sau s-a cerut cu întârziere codul de TVA, după depășirea noului plafon de 395.000 lei.

Amintim că, spre deosebire de **regulile anterioare datei de 1 septembrie 2025**, conform cărora un contribuabil ce depășea plafonul de scutire de 300.000 lei avea obligația să depună cererea de înregistrare în termen de 10 zile de la prima zi calendaristică a lunii următoare celei în care a fost depășit plafonul, înregistrarea devenind apoi valabilă de la data de 1 a lunii următoare celei în care înregistrarea în scopuri de TVA este solicitată (regimul de scutire continuând să fie aplicabil până la data înregistrării în scopuri de TVA), **actualmente, solicitarea înregistrării în scopuri de TVA trebuie făcută cel târziu la data depășirii noului plafon de**

scutire de 395.000 lei, regimul normal de taxare aplicându-se din data depășirii plafonului, inclusiv tranzacției cu care este depășit plafonul (și, opțional, tranzacțiilor din data depășirii plafonului, anterioare celei care a condus la depășirea plafonului).

În plus, au fost introduse în legislația națională prevederile care permit (i) societăților străine din UE, să aplice regimul de scutire de TVA pentru întreprinderi mici și în România, respectiv (ii) societăților din România să aplice regimul de scutire de TVA pentru întreprinderi mici și în alte state UE.

De asemenea, au fost reglementate expres efectele neînregistrării sau înregistrării cu întârziere în scopuri de TVA, acestea fiind în principiu echivalente atât în cazul în care persoana impozabilă face această constatare cât și în cazul în care organele fiscale fac această constatare:

- Persoana impozabilă solicită sau organul fiscal procedează direct la **(i) înregistrarea în scopuri de TVA de la data depășirii plafonului, sau (ii) (în cazul în care persoana impozabilă este deja înregistrată) modificarea datei înregistrării în scopuri de TVA;**
- Este calculată de persoana impozabilă / stabilită de organul fiscal **taxa de plată sau suma negativă a taxei,** prin raportare la **(i) taxa pe care ar fi trebuit să o colecteze și (ii) taxa pe care ar fi avut dreptul să o deducă în perioada în care ar fi avut obligația să aplice regimul normal de taxare;**

Atunci când persoana impozabilă este cea care constată înregistrarea cu întârziere, sumele determinate conform celor de mai sus trebuie înscrise în primul decont de TVA depus după înregistrarea în scopuri de TVA sau, după caz, după modificarea datei de înregistrare ori într-un decont ulterior de TVA.

De asemenea, este prevăzut în mod expres că, în situația

înregistrării în scopuri de TVA cu întârziere **pot fi emise facturi de corecție de către persoana impozabilă către beneficiari**, după data înregistrării în scopuri de TVA sau, acolo unde este cazul, după modificarea datei înregistrării la data depășirii plafonului de scutire, **pentru operațiunile din perioada în care acestea ar fi avut obligația să aplice regimul normal de TVA**. La rândul lor, **beneficiarii au dreptul de a deduce TVA-ul înscris în aceste facturi**.

În contextul în care România a implementat de la 1 septembrie 2025 aceste modificări privind regimul de scutire pentru întreprinderi mici, având loc și o modificare de plafon (termenul de transpunere a Directivei 2020/285 era în mod normal de la 1 ianuarie 2025), **au fost introduse dispoziții tranzitorii în cadrul OG 22 / 2025 (art. III) pentru a reglementa, printre altele, și obligațiile de înregistrare sau opțiunile de deregistrare, pentru persoanele impozabile care au depășit anterior datei de 1 septembrie 2025 plafonul de 300.000 lei, raportat la noul plafon de 395.000 lei**.

Tax Magazine Nr. 4 – iulie – august 2025

Sumar Tax Magazine Nr. 4/2025

[Cuprins](#) | [Table of contents](#)

Editorial

Adelina Ursățeanu – Consolidarea fiscală: contribuabilii prinși în vârtejul reformelor fiscale

De actualitate

Alexandru Aparaschivei – Cauza Arcomet Towercranes – un prim pas în clarificarea interacțiunii dintre prețurile de transfer și TVA
Kinstellar – Actualizări fiscale importante în România: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2025 privind regimul TVA

Impozite directe

Giorgio Beretta – „Munca în mișcare”. Regândirea impozitării veniturilor din muncă în cadrul convențiilor de evitare a dublei impuneri (I)
Florentina Drăgan, Monica Pascu – HR Smart: cum optimizezi costurile salariale fără să umbli la remunerații

Impozite indirecte

Cristiana Nicoleta Negrei-Curea – Modificarea cotei de TVA pentru tranzacțiile imobiliare

Procedură fiscală

Peacock – Solicitări de informații din partea autorităților și obligația de furnizare
Cristi Secrieru, Adelina Raportaru, Adelina Ursățeanu – Înalta Curte de Casație și Justiție invalidează practica organelor fiscale de a atrage automat răspunderea solidară a asociațiilor și/sau administratorilor, în lipsa unei verificări efective a condițiilor legale specifice acestui tip de răspundere

Jurisprudență fiscală națională

Axente Irinel Andrei – Sinteză de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudență fiscală a instanțelor europene

Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada iulie-august 2025

Criteriile ANAF pentru

evaluarea riscului fiscal

Autor: Anda Diaconescu, Avocat asociat la Biriş Goran

Este extrem de relevant pentru societățile care funcționează în România să înțeleagă modul în care acționează autoritățile de control pe partea de fiscalitate. În contextul actual, în care ANAF trebuie să bifeze un grad ridicat de colectare, am pus laolaltă câteva informații esențiale cu privire la prioritizarea la control.

Ordinul comun nr. 417/1204/2025 al Agenției Naționale de Administrare Fiscală și Autorității Vamale Romane, actualizat prin Ordinul nr. 1826/2372/2025, stabilește **criteriile pentru evaluarea riscului fiscal ridicat al operatorilor economici persoane juridice**, după cum urmează:

1. operatorii economici nou-înființați sau la care au fost preluate părțile sociale în ultimele 12 luni;
2. operatorii economici fără activitate economică în ultimele 12 luni;
3. operatorii economici declarați inactivi și reactivați în ultimele 12 luni;
4. operatorii economici cu domiciliul fiscal la sediul unui cabinet de avocatură;
5. operatorii economici care au obținut autorizații și/sau au fost înregistrați în domeniul comercializării produselor accizabile în ultimele 12 luni, cu excepția celor care și-au reînnoit în ultimele 12 luni autorizațiile obținute anterior;
6. operatorii economici care nu au desfășurat activități economice în domeniul produselor accizabile în ultimele 36 de luni;
7. operatorii economici cu un istoric fiscal inadecvat, care se încadrează în una dintre situațiile de mai jos:
8. Top of Form

Bottom of Form

1. cu obligații fiscale restante în ultimii 5 ani pentru care s-a dispus executarea garanției;
2. care în ultimele 12 luni au depus declarațiile fiscale cu o întârziere mai mare de 5 zile de la termenul legal;
3. care în ultimii 5 ani au beneficiat de eșalonări și/sau restructurări la plată și care se încadrează în una dintre următoarele situații:

- nu au respectat termenele stabilite prin graficul de eșalonare/graficul de plată;
- nu au achitat obligațiile fiscale declarate după data acordării eșalonării și/sau restructurării;
- înregistrează obligații fiscale/bugetare, altele decât cele prevăzute la cele două puncte anterioare, care reprezintă condiție de menținere a valabilității eșalonării și/sau restructurării la plată;
- au pierdut valabilitatea eșalonării și/sau restructurării la plată.

1. care au asociați majoritari și/sau administratori care în ultimii 10 ani au mai fost asociați sau administratori în societăți care au fost autorizate și/sau înregistrate în domeniul comercializării produselor accizabile, ale căror autorizații/atestare au fost revocate și care se încadrează în una dintre următoarele situații:

- la data radierii sau cesionării părților sociale/acțiunilor, societățile respective înregistrau obligații fiscale restante la bugetul general consolidat;
- a fost deschisă procedura insolvenței, respectiv perioada de observație, reorganizare judiciară sau faliment.

1. care au cerut restituirea sau compensarea unor sume de bani de la bugetul general consolidat, iar în urma

acțiunilor de control ale organelor fiscale se constată că pentru cel puțin 25% din suma solicitată nu au drept de restituire;

2. care nu au fonduri financiare la nivelul achizițiilor lunare de produse accizabile.

Articolul 157 din Codul de procedură fiscală definește ca **obligații fiscale restante** următoarele:

1. obligații fiscale pentru care s-a împlinit scadența sau termenul de plată;
2. diferențele de obligații fiscale principale și accesorii stabilite prin decizie de impunere, chiar dacă pentru acestea nu s-a împlinit termenul de plată.

În același timp, **NU constituie obligații fiscale restante:**

- obligațiile pentru care s-au acordat și sunt în derulare înlesniri la plată, dacă pentru acestea nu s-a împlinit termenul de plată prevăzut în decizia de eşalonare;
- obligațiile fiscale stabilite în acte administrative fiscale a căror executare este suspendată în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004;
- obligațiile fiscale stabilite în acte administrative fiscale contestate, care sunt garantate;
- obligațiile fiscale cu termene de plată viitoare stabilite în planul de reorganizare judiciară;
- obligațiile fiscale care nu se sting pe toată perioada derulării procedurii insolvenței sau reorganizării judiciare;
- creanțele fiscale înscrise în titlurile executorii ce au stat la baza sechestrului pentru care s-a realizat valorificarea bunului cu plata în rate, în limita diferenței de preț ce a fost aprobată la plata în rate.

De asemenea, **nu se consideră că un contribuabil înregistrează obligații fiscale restante** dacă suma obligațiilor fiscale datorate este mai mică sau egală cu suma de rambursat/restituit pentru care există cerere în curs de

soluționare și cu sumele certe, lichide și exigibile pe care contribuabilul le are de încasat de la autoritățile contractante. În cazul emiterii certificatului de atestare fiscală se face mențiune în acest sens.

ANAF interesat de deducerile personale ale asociațiilor sau acționarilor

Autor: Luciana Rainov, Asociat Senior Biriș Goran

În contextul măsurilor recente ANAF avertizează cu privire la o practică întâlnită la nivelul asociațiilor sau acționarilor diverselor societăți – deducerea cheltuielilor personale ale acestora, în scopul evident de a reduce TVA datorat, precum și impozitul pe profit.

În comunicatul de presă al ANAF din 6 august este precizat că analizele de risc recente au evidențiat o mulțime de contribuabili care deduc cheltuieli fără legătură directă cu specificul activității economice pe care o derulează. Efectul acestei practici este, evident, reducerea bazei impozabile la care se aplică TVA și diminuarea impozitului pe profit.

În acest sens prin comunicatul ANAF se menționează că:

*„Analizele recente au reliefat faptul că un număr semnificativ de contribuabili înregistrează în conturile de cheltuieli și deduc TVA aferentă pentru achiziții care, în fapt, sunt destinate uzului personal al acționarilor sau asociațiilor. Această practică generează erori în contabilitate, **distorsionează baza de impozitare și, pe cale***

de consecință, conduce la diminuarea impozitelor/taxelor declarate și achitate. Spre exemplu, au fost identificați contribuabili care desfășoară activitate de consultanță ori de închiriere de bunuri imobile și care au înregistrat, cu caracter de continuitate, achiziții de bunuri destinate uzului personal, cum ar fi: produse alimentare, produse cosmetice, îmbrăcăminte, produse electrocasnice etc.”, precizează comunicatul de presă al ANAF.

Pe fundalul unui deficit bugetar accentuat, dublat de un grad destul de scăzut de colectare a TVA, ANAF lansează un avertisment explicit, fiind indicat că vor fi realizate controale fiscale a ale contribuabililor la care se constată astfel de practici. Alături de avertismentul adresat contribuabililor, aceștia sunt îndemnați să manifeste corectitudine în declararea veniturilor și a cheltuielilor în toate declarațiile fiscale depuse la organele competente.

Primul val al campaniei de control fiscal anunțat de ANAF va consta în emiterea unor avertismente, urmând ca mai apoi, , să se procedeze la controale fiscale ale contribuabililor care nu se conformează voluntar.

Problematica diminuării bazei impozabile în mod evident nu afectează doar TVA, ci în paralel afectează structura cheltuielilor deductibile la impozitul pe profit al societăților.

Digitalizarea fiscalității devine un instrument de mare ajutor pentru ANAF, care poate extrage și prelucra date cu mult mai multă rapiditate și mai precizie datele contribuabililor, fiind din ce în ce mai ușor organelor fiscale să detecteze anumite practici incorecte sau eronate.

Studiu EY: ritmul de adoptare a inteligenței artificiale depășește implementarea mecanismelor de guvernare, iar nivelul de conștientizare a riscurilor în rândul liderilor executivi este redus

- Doar o treime dintre companii dispun de măsuri de control adecvate pentru modelele actuale de inteligență artificială, deși aproape trei sferturi integrează inteligența artificială în inițiative desfășurate la nivelul întregii organizații
- Liderii executivi sunt, în medie, de două ori mai puțin îngrijorați decât consumatorii în privința respectării principiilor utilizării adecvate a inteligenței artificiale
- Directorii generali manifestă o preocupare mai accentuată față de riscurile asociate cu inteligența artificială decât alți conducători executivi

EY a publicat studiul Responsible AI Pulse, care a relevat un decalaj semnificativ între încrederea conducătorilor executivi din companii cu privire la sistemele lor de inteligență artificială și nivelul actual al măsurilor de guvernare implementate.

72% dintre liderii executivi sondați au declarat că organizațiile lor au „integrat și implementat la scară largă

inteligența artificială” în majoritatea inițiativelor sau în toate, iar aproape toți (99%) sunt cel puțin pe cale de a face acest lucru, însă doar o treime dintre companii dispun de protocoale adecvate pentru a respecta toate aspectele [cadrelor EY pentru utilizarea adecvată a inteligenței artificiale](#).

Acest studiu este primul dintr-o serie care își propune să evalueze modul în care companiile percep și integrează practicile adecvate în materie de inteligență artificială în modelele de afaceri, în procesele decizionale și în strategiile lor de inovare. Informațiile au fost colectate în intervalul martie – aprilie 2025, de la 975 de conducători executivi din 21 de țări.

Concluziile au mai evidențiat o diferență substanțială de percepție între liderii de companii și populația generală. Aproape două treimi dintre conducătorii executivi (63%) consideră că sunt pe aceeași lungime de undă cu consumatorii în ceea ce privește percepțiile referitoare la inteligența artificială și utilizarea acesteia. Totuși, această perspectivă contrastează puternic cu concluziile recentului studiu [EY AI Sentiment Index Study](#), care a constatat că, în medie, consumatorii sunt de peste două ori mai preocupați decât executivii în privința unor aspecte legate de inteligența artificială.

Printre preocupările exprimate se numără măsura în care organizațiile nu își asumă responsabilitatea în situațiile de utilizare negativă a inteligenței artificiale (58% dintre consumatori, față de 23% dintre executivi), precum și nerespectarea de către organizații a politicilor și reglementărilor privind inteligența artificială (52% dintre consumatori, față de 23% dintre executivi). Deși există un consens general în anumite privințe, cum ar fi valoarea utilizării inteligenței artificiale pentru automatizarea activităților de rutină (63% dintre consumatori, față de 57% dintre executivi) și pentru simplificarea activităților ce necesită pregătire tehnică sau formare academică (67% dintre

consumatori, față de 59% dintre executivi), diferențele nete în multe dintre domeniile esențiale produc un decalaj semnificativ, pentru care liderii de companii trebuie să găsească soluții.

Deși, la nivel individual, majoritatea companiilor dispun de principii privind utilizarea adecvată a inteligenței artificiale, în medie, organizațiile dețin măsuri de control solide doar pentru trei dintre cele **nouă aspecte**, printre care se numără responsabilitatea, conformitatea și securitatea.

Alte concluzii importante:

Directorii generali reduc decalajul dintre atitudinile executivilor și cele ale consumatorilor

În rândul liderilor executivi, directorii generali (CEO) manifestă un scepticism și o prudență mai pronunțate, fiind constant cel mai puțin înclinați să afirme că organizațiile lor dispun de măsuri de control solide cu privire la inteligența artificială. Sub doi din zece directori generali (18%) declară că organizația lor dispune de măsuri de control robuste pentru echitatea și imparțialitatea inteligenței artificiale, comparativ cu media de 33% la nivelul tuturor executivilor. În plus, doar 14% dintre directorii generali sunt de părere că sistemele lor de inteligență artificială respectă reglementările, comparativ cu 29% dintre colegii lor din conducerile executive.

Esential de remarcat este faptul că directorii generali se apropie cel mai mult de percepțiile și atitudinile consumatorilor în ceea ce privește inteligența artificială, în comparație cu ceilalți lideri executivi. Nivelul mediu de preocupare în rândul directorilor generali față de principiile utilizării adecvate a inteligenței artificiale este de 38%, sub nivelul mediu în rândul consumatorilor (53%), dar semnificativ mai ridicat decât cel înregistrat în cazul celorlalte funcții de conducere, care variază între 23% și

28%.

Guvernanța rămâne în urma inovației

Deși liderii executivi cred pe deplin în potențialul tehnologiei, aproximativ jumătate dintre aceștia recunosc că este dificil să elaboreze sisteme de guvernanță pentru actualele tehnologii de inteligență artificială și că sistemele existente nu sunt pregătite pentru următoarea generație de tehnologii de inteligență artificială. Această situație este totuși cunoscută, iar 50% dintre organizații realizează investiții semnificative sau ample în elaborarea unor cadre de guvernanță pentru riscurile și provocările asociate acestor tehnologii emergente în domeniul inteligenței artificiale.

Planurile viitoare de adoptare a inteligenței artificiale depășesc gradul de conștientizare a riscurilor

Aproape toți liderii executivi se așteaptă să utilizeze tehnologii emergente de inteligență artificială în următorul an. Deși trei sferturi (76%) dintre companiile intervievate folosesc în prezent sau intenționează să utilizeze inteligența artificială autonomă în următorul an, doar 56% sunt familiarizate cu riscurile asociate. Discrepanțe și mai mari se înregistrează în alte domenii emergente, cum ar fi generarea de date sintetice, unde 88% dintre companii utilizează deja această tehnologie, însă doar 55% sunt conștiente de riscuri.

Raj Sharma, EY Global Managing Partner – Growth and Innovation, a declarat: „Îngrijorările consumatorilor legate de responsabilitatea în utilizarea inteligenței artificiale afectează încrederea în brand, ceea ce îi plasează pe directorii generali în prima linie a acestor dezbateri. Conducătorii executivi trebuie să abordeze aceste probleme prin elaborarea unor strategii adecvate menite să atenueze riscurile asociate cu inteligența artificială și prin

manifestarea de transparență în ceea ce privește utilizarea și protejarea acestei tehnologii în cadrul organizației lor”.

Cronica unei creșteri anunțate: după lovitura fiscală dată consumului și investițiilor, vine rândul proprietăților

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului Asistență fiscală și juridică, EY România

Vorba din popor spune că un necaz nu vine niciodată singur. Și se adevărește, iată, mai mult ca oricând, exact acolo unde doare: la impozitele și taxele pe care contribuabilul trebuie să le plătească statului. Oarecum ne obișnuisem în ultima perioadă cu avalanșa de creșteri ale unor taxe, „pachete” legislative numărate (suntem deja la numărul 3!), dar mai avem încă ceva despre care se vorbește mai puțin decât ar trebui.

Vorbim despre reforma taxelor locale sau impozitelor pe proprietăți – case, terenuri, mașini, etc. Este cert în acest moment că, de anul viitor taxele locale din România vor crește, semnificativ, în baza unei măsuri amânate, dar prevăzute în angajamentele asumate de statul român prin PNRR – componenta de reformă fiscală mai amplă. Uniunea Europeană impune creșterea veniturilor bugetare locale, inclusiv prin actualizarea valorii impozabile a proprietăților, astfel încât taxarea să reflecte mai bine valoarea de piață reală, să aducă venituri mai mari pe plan local și să reducă, în general

vorbind, nevoia de finanțare din bugetul central și distorsiunile fiscale aferente.

Măsura, prevăzută a fi aplicată de la 1 ianuarie 2026, a fost amânată din vara anului 2022 în contextul inflației, al instabilității economice post-pandemice și mai apoi ai anilor electorali 2024-2025. Iată însă, că intrăm în linie dreaptă cu aceste măsuri legislative, odată cu aprobarea Pachetului de măsuri fiscale nr. 1 propus de guvernul Bolojan. Forma noii legislații încă nu e finală dar, potrivit declarațiilor oficiale, ar urma ca, până la sfârșitul lunii august, să fie definitive toate detaliile privind procedurile tehnice, procentele aplicabile, (re)definirea bazei impozabile etc.

Practic, vorbim despre două elemente importante care schimbă paradigma taxelor locale, reflectate în actuala redactare a legii. Pe de o parte, se modifică intervalele de impunere, prin eliminarea plafonului maximal, fiind stabilit doar un minimum – 0,1% pentru rezidențiale, 0,5% nerezidențiale și 0,4% în cazul clădirilor utilizate pentru activități agricole. Autoritățile locale vor putea ajusta taxa flexibil, fără a mai cere suplimentări de la bugetul național. Pe de altă parte, se va schimba definirea bazei, care va ajunge să reflecte mai bine valoarea de piață a imobilelor.

În prezent, impozitul pe clădirile rezidențiale deținute de persoanele fizice se calculează prin aplicarea unei cote între 0,08% și 0,2% asupra valorii impozabile a clădirii, care poate fi ajustată în funcție de rangul localității și zona de amplasare. Pentru persoanele juridice, cotele sunt între 0,08% și 0,2% aplicate la valoarea impozabilă a clădirii, iar pentru clădirile nerezidențiale se aplică între 0,2% și 1,3% la valoarea impozabilă a clădirii. Se aplică regula stabilirii impozitului pe baza raportului de evaluare întocmit de un evaluator autorizat odată la cinci ani. De notat că în prezent metodologia impusă legislativ pentru aceste evaluări adesea nu reflectă valorile de piață.

Este important să spunem aici că acest pas, pe care îl putem considera un fel de „revoluție” a sistemului taxelor locale din România, urma să fie realizat oricum. Din păcate, a coincis cu această conjunctură fiscală dificilă a altor creșteri de taxe și impozite și astfel va avea un efect compus negativ asupra tuturor contribuabililor.

Să nu uităm, în acest context, și de așa-numitul impozit pe lux – taxa specială aplicabilă locuințelor evaluate la peste 500.000 euro și mașinilor peste cca 75.000 euro. Și în privința acestor tipuri de proprietăți se discută introducerea unei poveri fiscale suplimentare.

E posibil ca această creștere a taxelor locale pe imobile să producă și un fenomen „downsize” (în traducere din engleză – a scădea măsura), mai pronunțat în țările dezvoltate, unde proprietarii renunță la case și suprafețe mari, le vând și se mută în spații mai mici, impozitate mai lejer. Impozitele pe proprietăți în aceste economii sunt foarte ridicate comparativ cu România.

Prin urmare, dacă în România acest fenomen nu s-a prea manifestat până acum, și din cauza mentalității de „proprietar până la capăt” al românului, care lasă urmașilor casele și terenurile, dar și pentru că impozitele sunt încă destul de mici, e probabil ca de anul viitor să asistăm la accentuarea acestui „pas înapoi”. Nu de alta, dar avem și un precedent istoric:

la începutul anilor 2000, când, într-un cu totul alt context economic (de creștere fulminantă a prețurilor în imobiliare), multe familii cu venituri mici sau aflate în cumpănă financiară își vindeau proprietățile bine amplasate în orașele mari și optau pentru proprietăți de la periferie sau chiar în afara acestora, rămânând și cu o diferență bună de bani.

În cazul persoanelor juridice vor fi costuri mai mari pentru deținerea și utilizarea activelor imobiliare, iar peste tot se

va simți și un impact indirect asupra chiriilor care se vor mări.

Posibil că majorarea taxelor locale de la 1 ianuarie 2026 nu va fi doar o decizie economică de moment, ci chiar un pas care va schimba mentalități și comportamente ale proprietarului român și va redefini ce înseamnă o investiție imobiliară.

Prețurile de transfer sub control: strategii esențiale pentru companii în fața presiunilor fiscale

Autori: Adrian Rus, Partener, liderul departamentului Prețuri de transfer, EY România

Georgiana Bizdrigheanu, Senior Manager, Prețuri de transfer, EY România

Iulia Samson, Manager, Prețuri de transfer, EY România

Într-un context economic global extrem de complex și având în vedere declarațiile recente ale Guvernului României, care anunță o reformă fiscală profundă și o luptă fermă împotriva risipei bugetare, companiile se confruntă cu presiuni fiscale tot mai mari. Cu un deficit bugetar-record (cel mai mare din UE în acest moment) și o nevoie urgentă de consolidare fiscală, măsurile de reformă au ca obiectiv imediat reducerea deficitului bugetar, dar și obiective pe termen mediu-lung, cum este digitalizarea și întărirea capacității ANAF de a-și încasa impozitele și taxele, inclusiv de a crește încasările

din zona prețurilor de transfer.

Această reformă nu este doar o reacție la presiunea fiscală, ci și o oportunitate pentru companii de a-și revizui strategiile fiscale și de a se adapta noilor cerințe. Este, desigur, extrem de probabil, ca autoritățile fiscale să-și intensifice controalele asupra tranzacțiilor intra-grup, văzute ca potențiale surse de optimizare fiscală și transfer de profituri.

Un prim pas pare să fi fost făcut în acest sens, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) lansând o amplă acțiune de colectare de date și analiză de risc fiscal, vizând un număr de aproximativ 2.700 de societăți comerciale înregistrate în România. Scopul declarat: identificarea și prevenirea transferurilor nejustificate de profituri în afara țării, printr-o analiză detaliată a cheltuielilor efectuate de companii în perioada 2020–2024.

Prețurile de transfer – zonă de interes strategic pentru autorități

În acest context, companiile multinaționale care operează în România se află sub o presiune fiscală tot mai accentuată, în special în ceea ce privește tranzacțiile intra-grup. Intensificarea verificărilor fiscale, pe fondul reformei anunțate, transformă prețurile de transfer într-o zonă de interes strategic pentru autorități.

Astfel, ANAF a inițiat un proces de colectare de informații pentru verificări ale potențialelor exporturi de profituri asociate tranzacțiilor intra-grup considerate a avea un grad ridicat de risc, printre care se numără cheltuielile cu servicii, cheltuieli cu redevențe și tranzacțiile de finanțare. Președintele ANAF a precizat că datele colectate vor fi utilizate exclusiv în scopuri analitice și a prezentat această inițiativă ca o alternativă mai puțin intruzivă la inspecțiile fiscale formale sau la solicitările de dosare de

prețuri de transfer.

Cu toate acestea, având în vedere și unele dintre măsurile ce se doresc a fi propuse în cadrul pachetului fiscal 2, care readuc în discuție tratarea ca nedeductibile a cheltuielilor cu serviciile de consultanță, management și administrative externe, prestate de către persoane nerezidente, rămâne de văzut care este finalitatea vizată prin această inițiativă. Includerea acestor contribuabili în eșantionul-țintă indică totuși faptul că ANAF a identificat deja anumite elemente de risc fiscal în profilul acestora.

Creșterea numărului de litigii în aria prețurilor de transfer

Indiferent de direcția în care va merge ANAF ca urmare a colectării informațiilor de la contribuabili, este evident că numărul controalelor fiscale este în continuă creștere, iar verificarea prețurilor de transfer este una dintre principalele priorități.

Potrivit rapoartelor publicate de ANAF, valoarea sumelor impuse pentru tranzacțiile intra-grup în anul 2024 s-a dublat (de la 0,939 miliarde lei în anul 2023 la 1,79 miliarde lei), dubla impunere economică devenind o problemă majoră pentru grupurile multinaționale din România.

În acest context, soluționarea amiabilă a disputelor capătă o importanță tot mai mare. Deși în prezent sunt înregistrate 135 de proceduri amiabile nesoluționate, ANAF face eforturi pentru a reduce birocrăția și a accelera aceste procese, în linie cu angajamentele internaționale și obiectivul de aderare la OCDE. Modificările aduse prin OUG nr. 11/2025 permit ajustarea actelor fiscale în cadrul procedurilor amiabile, oferind mai multă flexibilitate în gestionarea cazurilor de dublă impunere.

Instrumente proactive de gestionare a riscurilor fiscale

Reducerea expunerii la riscuri, necesită abordări proactive

precum:

- **Susținerea substanței economice reale în tranzacțiile intra-grup:** Companiile trebuie să demonstreze că aceste tranzacții răspund unei nevoi de afaceri autentice și sunt aliniate cu principiul „pieței libere”, prin analize de comparabilitate, studii de piață și dovezi ale activităților economice desfășurate, pentru a limita riscul de reclasificare a tranzacțiilor.
- **Efectuarea de analize interne de risc fiscal:** O analiză de risc fiscal internă realizată periodic ajută companiile să identifice din timp tranzacțiile intra-grup sensibile și să evalueze riscurile de neconformitate. Pot fi astfel implementate măsuri corective, ajustări ale politicilor de prețuri de transfer sau completări documentare. Dosarul de prețuri de transfer nu mai reprezintă doar o cerință de conformitate, ci o componentă strategică a poziției fiscale, având un impact semnificativ din perspectiva impunerilor ce pot apărea în eventualitatea unor verificări fiscale.
- **Ajustări voluntare de prețuri de transfer:** În completarea analizei interne, companiile ar trebui să ia în considerare ajustări voluntare ale prețurilor de transfer, atunci când identifică abateri față de valoarea de piață, înainte de o eventuală inspecție fiscală. Aceste ajustări reflectă conformare voluntară și pot reduce riscul de obligații fiscale suplimentare, dobânzi și penalități, fiind totodată esențială evaluarea impactului asupra altor taxe, precum impozitul cu reținere la sursă, TVA sau taxe vamale (după caz).
- **Acorduri de preț în avans (APA):** Acordurile de preț în avans, deși adesea subutilizate, oferă companiilor predictibilitate fiscală și reduc riscul de litigii, prin obținerea în prealabil a acordului autorităților cu privire la modul în care vor fi stabilite prețurile de transfer. Modificările recente aduse prin OUG nr.

11/2025 permit, în anumite condiții, extinderea valabilității unui APA pentru perioade anterioare de până la cinci ani. Totodată, ANAF poate suspenda inspecțiile fiscale pentru perioadele acoperite de o cerere de APA aflată în analiză, reducând astfel interferențele dintre procedurile administrative și cele de control.

Într-un mediu fiscal marcat de reforme accelerate, controale intensificate și incertitudine legislativă, companiile nu mai pot adopta o abordare pasivă. În schimb, este esențial să își consolideze poziția fiscală prin măsuri proactive, adaptate noilor realități. Documentația de prețuri de transfer trebuie să devină un instrument strategic, nu doar o obligație de conformitate, iar analiza internă de risc fiscal trebuie integrată în procesele decizionale.

Ajustările voluntare, acordurile de preț în avans și dialogul deschis cu autoritățile fiscale pot transforma conformarea într-un avantaj competitiv. În fața presiunii fiscale, companiile care investesc în transparență, rigoare documentară și o abordare strategică a funcției fiscale vor fi cel mai bine poziționate, vor putea evita litigiile, își vor proteja valoarea economică și vor construi o relație de încredere cu ANAF.

ANAF – Problematika sediilor fixe și permanente

Autor: Sorin Biban, Partener Taxe Biriș Goran

Conceptul de sediu fix este unul care ține de legislația privind TVA, iar conceptul de **sediul permanent** este unul care

are de-a face cu **impozitul pe profit**. În principiu, deși cele două concepte se suprapun într-o anumită măsură, sediul fix este relevant atunci când se stabilește locul livrării bunurilor / prestării serviciilor, adică jurisdicția fiscală a statului în care se datorează TVA, pe când sediul permanent devine relevant atunci când se stabilește impozitarea profiturilor.

Atunci când vorbim despre sediul fix, primul lucru despre care ne punem problema este existența resurselor umane și a celor tehnice pe teritoriul / jurisdicția fiscală românească. Atunci când face această determinare, ANAF caută să vadă dacă societatea controlată dispune de personal și precum și de infrastructură în România, atât direct cât și prin intermediul unui partener sau furnizor de servicii. Resursele – atât cele umane cât și cele materiale – nici măcar nu trebuie să fie în proprietatea societății analizate, ci pur și simplu la dispoziția efectivă a acesteia. Celălalt criteriu de determinare a sediului fix este caracterul de permanență a activității economice – continuitatea și recurența sau ritmicitatea acesteia. Contractele de termen lung în combinație cu prezența efectivă a activității economice sunt un element definitoriu în stabilirea de către ANAF a sediului fix.

În determinările sale, ANAF revizuieste contractele societății analizate, până la nivelul modului în care diferite prevederi sunt formulate – stabilirea drepturilor și obligațiilor, modul în care părțile contractuale își distribuie riscul în cadrul activității contractate. În determinarea sediului fix, accentul este în mod clar pus pe existența resurselor umane și a celor materiale – chiar și sub forma accesului la acestea, nu a deținerii lor propriu-zise. Delegarea și externalizarea variilor roluri din cadrul unei societăți către terțe părți sunt subsumate sau echivalate activității economice a societății însăși. Există și cazuri în care avem de-a face cu prezența unor birouri sau spații comerciale sau chiar micro-

capacități de producție în cadrul cărora se desfășoară respectiva activitate, chiar dacă aceste spații nu sunt în proprietatea societății analizate și nici nu sunt declarate ca atare de către o terță entitate.

În instrumentarul ANAF intră și Declarația 394, spre exemplu, aceasta fiind una dintre cele mai relevante din punctul de vedere al diverselor achiziții pe care partenerii interni le declară în relație cu partenerii externi, achiziții care pot arăta către existența unor sedii fixe de facto, inclusiv sedii fixe pentru nerezidenți fiscali.

Modul în care se desfășoară activitatea economică a societății – locul prestării serviciilor, personalul care răspunde pentru acestea și pentru organizarea muncii în sine – este și el un indiciu de bază pentru inspectorul ANAF care face determinarea cu privire la sediul fix al societății. Dovezile cu privire la organizarea activității, spre exemplu, sunt extrem de simplu de găsit în corespondența electronică a societății analizate.

În ceea ce privește stabilirea și confirmarea sediului permanent al unei societăți se bazează pe existența unui loc fix al afacerii pe teritoriul României – fie el sub forma unui spațiu de birouri sau cu orice altă destinație închiriat de către societatea analizată de la o altă societate românească. În mod evident, dacă activitățile derulate la sediul societății țin de activitatea de bază sau esențială a acesteia, atunci se poate determina ușor faptul că sediul în cauză este unul permanent. De notat faptul că, spre exemplu, activitățile auxiliare nu generează determinarea sediului permanent, ci numai cele cu recurență demonstrabilă pe termen mai lung.

Dacă tot am ajuns la caracterul temporal al activității societății analizate, durata activității este un element de bază al determinării sediului permanent. O continuitate demonstrabilă de cel puțin 6 luni a activității economice într-o anumite locație contribuie decisiv la determinarea ca

sediu permanent a locațiilor analizate. Perioada de 6 luni se poate extinde în cazul în care sunt aplicabile prevederile unei convenții privind evitarea dublei impunerii.

În incheiere, existența unui agent dependent pe teritoriul României – persoană fizică sau persoană juridică – agent care are autoritatea să încheie contracte în numele nerezidentului fiscal.

Modul în care ANAF coroborează dovezile care construiesc determinarea sediului permanent se bazează, ca și în cazul sediilor fixe, pe analiza contractelor. Prezența mandatelor, a procurilor sau variilor împuterniciri asociate cu persoane fizice sau juridice aflate pe teritoriul României este un indiciu clar al activității cu caracter permanent într-un sediu care întrunește aceste elemente. Existența documentelor interne precum strategii, organigrame, liste de semnături pe contracte sau împuterniciri bancare fac și ele parte din focusul autorității de control în determinarea sediului fix sau permanent al unei societăți.

Nu în ultimul rând, o decizie a CJUE din 2024 a adus clarificări esențiale cu privire la problematica sediilor fixe din punctul de vedere al stabilirii TVA. Acest tip de speță fiind des întâlnită în statele membre din centrul și estul Europei, dar nu limitată la acestea, are un impact transfrontalier clar. Definiția destul de generală dată de legislația europeană a născut controverse multiple cu ocazia controalelor fiscale, în așa fel încât CJUE a fost pus în situația de a clarifica criteriile de determinare a sediului fix în corelare cu stabilirea TVA datorat.